

Bruxelles, 18.4.2017
COM(2017) 171 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

**referitor la revizuirea domeniului de aplicare al Directivei 2012/19/UE privind deșeurile
de echipamente electrice și electronice (noua Directivă DEEE),
la reexaminarea termenelor de îndeplinire a obiectivelor de colectare menționate la
articolul 7 alineatul (1) din noua Directivă DEEE
și
la posibilitatea de a stabili obiective de colectare separate pentru una sau mai multe
categorii de echipamente electrice și electronice incluse în anexa III la directivă**

INTRODUCERE

Prezentul raport îndeplinește următoarele cerințe ale Directivei 2012/19/UE privind deșeurile de echipamente electrice și electronice⁽¹⁾ (noua Directivă DEEE):

1. revizuirea domeniului de aplicare al noii Directive DEEE stabilit la articolul 2 alineatul (1) litera (b), inclusiv a parametrilor necesari pentru a face distincție între echipamentele de dimensiuni mici și cele de dimensiuni mari incluse în anexa III [articolul 2 alineatul (5)].
2. reexaminarea termenelor de îndeplinire a obiectivelor de colectare menționate la articolul 7 alineatul (1) și examinarea posibilității de a stabili obiective de colectare separate pentru una sau mai multe categorii din anexa III, în special pentru echipamentele de transfer termic, panourile fotovoltaice, echipamentele de dimensiuni mici, echipamentele informatice și de telecomunicații de dimensiuni mici și lămpile care conțin mercur [articolul 7 alineatul (6)].

Scopul prezentului raport este de a informa Parlamentul European și Consiliul cu privire la acțiunile și concluziile Comisiei legate de cele două chestiuni.

¹ Jurnalul Oficial L 197, 24.7.2012, p. 38.

1. Revizuirea domeniului de aplicare al noii Directive DEEE, inclusiv a parametrilor necesari pentru a face distincție între echipamentele de mari dimensiuni și cele de mici dimensiuni

1.1. Introducere

Revizuirea domeniului de aplicare al noii Directive DEEE, prevăzută la articolul 2 alineatul (5), s-a bazat pe studiul intitulat „*Review of the scope of Directive 2012/19/EU*” (Revizuirea domeniului de aplicare al Directivei 2012/19/UE), elaborat pentru Comisie⁽²⁾. Au fost efectuate următoarele sarcini:

- i. identificarea modificărilor domeniului de aplicare al noii Directive DEEE, rezultate în urma schimbării categoriilor de echipamente electrice și electronice (EEE), și evaluarea necesității de a modifica domeniul de aplicare al noii Directive DEEE ca răspuns la această schimbare;
- ii. revizuirea parametrilor necesari pentru a face distincție între echipamentele de dimensiuni mici și cele de dimensiuni mari;
- iii. examinarea diferențelor potențiale dintre domeniul de aplicare deschis al noii Directive DEEE și domeniul de aplicare al Directivei RoHS⁽³⁾ și evaluarea necesității de a modifica domeniul de aplicare al noii Directive DEEE ca răspuns la aceste diferențe;
- iv. evaluarea posibilelor efecte economice, sociale și asupra mediului ale unei eventuale modificări a domeniului de aplicare al noii Directive DEEE;
- v. după caz, pe baza acestei evaluări, înaintarea de propuneri privind eventualele modificări care ar trebui aduse domeniului de aplicare al noii Directive DEEE.

Revizuirea a implicat consultarea părților interesate și a experților prin intermediul unor interviuri specifice⁽⁴⁾ și analizarea documentației legate de modificările domeniului de aplicare, în special identificarea grupurilor de produse care intră în domeniul de aplicare deschis al noii Directive DEEE.

Elementele expuse mai jos reflectă constatările principale ale revizuirii.

1.2. Revizuirea domeniului de aplicare

Studiul s-a concentrat asupra a trei aspecte ale domeniului de aplicare al noii Directive DEEE.

- Modificările aduse domeniului de aplicare (trecerea de la actualele 10 categorii din anexa I la noua Directivă DEEE, care sunt în continuare valabile pe parcursul perioadei de tranziție, la cele 6 noi categorii din anexa III. Acestea din urmă includ două categorii „deschise”, și anume echipamentele de mari dimensiuni și, respectiv, de mici dimensiuni).

² Raportul final este disponibil pe pagina web a Comisiei: http://ec.europa.eu/environment/waste/weee/events_weee_en.htm.

³ Directiva 2011/65/UE privind restricțiile de utilizare a anumitor substanțe periculoase în echipamentele electrice și electronice (Jurnalul Oficial L 174, 1.7.2011, p. 88).

⁴ De exemplu, interviuri cu experți din statele membre (cum ar fi ADEME, Agenția franceză pentru Mediu, și Ministerul francez al Mediului), experți din cadrul Asociației schemelor de răspundere extinsă a producătorilor (și anume, Forumul DEEE), experți din cadrul Rețelei europene a registrelor de DEEE și părți interesate specializate în grupele de produse asupra cărora s-a concentrat studiul (în special, aparatele casnice de iluminat, echipamentele de grădinarit și bicicletele electrice).

- Distincția dintre echipamentele de mici dimensiuni și cele de mari dimensiuni.
- Diferențele dintre domeniul de aplicare deschis al noii Directive DEEE și domeniul de aplicare al Directivei RoHS.

1.2.1. *Modificarea domeniului de aplicare al noii Directive DEEE, rezultată din schimbarea categoriilor de echipamente electrice și electronice*

Articolul 2 alineatul (1), coroborat cu anexele I, II, III și IV, stabilește domeniul de aplicare al noii Directive DEEE.

Noua directivă prevede că, în perioada de tranziție cuprinsă între 13 august 2012 și 14 august 2018, domeniul său de aplicare este aproape identic cu cel al Directivei 2002/96/CE (vechea Directivă DEEE)⁽⁵⁾. Singura modificare este includerea panourilor fotovoltaice în categoria 4. Includerea respectivă, care a fost deja examinată în evaluarea impactului efectuată înainte de reformarea vechii directive⁽⁶⁾, nu a mai fost analizată în cadrul acestei evaluări.

De la 15 august 2018 va intra în vigoare „domeniul de aplicare deschis”. Echipamentele electrice și electronice vor fi încadrate în cele șase noi categorii prevăzute în anexele III și IV la noua directivă⁽⁷⁾. Acestea includ două categorii „deschise” care nu existau anterior, și anume echipamentele de mari dimensiuni și, respectiv, de mici dimensiuni.

Studiul a analizat mai întâi dacă toate echipamentele acoperite în prezent de noua Directivă DEEE vor continua să se încadreze în domeniul de aplicare al acesteia. Concluzia a fost că noua directivă acoperă toate categoriile de echipamente care intră în domeniul de aplicare al vechii directive. S-a concluzionat, de asemenea, că este de așteptat ca „deschiderea” domeniului de aplicare să elimine problemele ce decurg din clasificarea diferită a produselor de către statele membre. S-a estimat că acest lucru va conduce, la rândul său, la creșterea securității juridice și la o mai bună armonizare în punerea în aplicare a noii directive.

Au fost identificate echipamentele electrice și electronice pe care noua directivă le va acoperi începând cu 2018, și anume aparatele casnice de iluminat și vehiculele electrice cu două roți, neomologate. Studiul a constatat că includerea acestor categorii de produse conduce la beneficii de mediu, administrative și economice suplimentare, în condițiile în care sunt de așteptat costuri minore de punere în aplicare.

Studiul a concluzionat, de asemenea, că noua directivă nu introduce noi excepții. Aceasta confirmă în mod explicit excepții de la domeniul său de aplicare pe care majoritatea statelor membre le aplică deja în practică. Acest lucru asigură armonizarea punerii sale în aplicare și

⁵ Vechea Directivă DEEE s-a aplicat următoarelor categorii de echipamente electrice și electronice: 1) aparate de uz casnic de mari dimensiuni, 2) aparate de uz casnic de mici dimensiuni, 3) echipamente informatice și de telecomunicații, 4) aparate electrice de consum, 5) echipamente de iluminat, 6) unelte electrice și electronice (cu excepția uneltelor industriale fixe de mari dimensiuni), 7) jucării, echipament pentru petrecerea timpului liber și echipament sportiv, 8) dispozitive medicale (cu excepția tuturor produselor implantate și infectate), 9) instrumente de monitorizare și control, 10) distribuitoare automate.

⁶ *Study on Photovoltaic Panels: Supplementing the Impact Assessment for a recast of the WEEE Directive* (Studiu privind panourile fotovoltaice: Completare la Evaluarea impactului pentru reformarea Directivei DEEE) (2011). Raportul final este disponibil public la: <http://ec.europa.eu/environment/waste/weee/pdf/Study%20on%20PVs%20Bio%20final.pdf>.

⁷ Categoriile respective sunt următoarele: 1) echipamente de transfer termic; 2) ecrane, monitoare și echipamente care conțin ecrane cu o suprafață mai mare de 100 cm²; 3) lămpi; 4) echipamente de mari dimensiuni (având oricare dintre dimensiunile externe mai mare de 50 cm); 5) echipamente de mici dimensiuni (nicio dimensiune externă mai mare de 50 cm); 6) echipamente informatice și de telecomunicații de dimensiuni mici (nicio dimensiune externă mai mare de 50 cm).

corespunde poziției Comisiei ⁽⁸⁾, conform căreia echipamentele care intră în domeniul de aplicare al vechii directive nu trebuie excluse din domeniul de aplicare al acesteia în viitor.

În concluzie, studiul a confirmat că nu s-au produs modificări semnificative ale domeniului de aplicare al noii Directive DEEE ca urmare a schimbării categoriilor de echipamente electrice și electronice. Este de așteptat ca trecerea de la 10 categorii la 6 categorii „deschise” să conducă la creșterea securității juridice și la o mai bună armonizare în punerea în aplicare a noii directive.

1.2.2. Evaluarea parametrilor necesari pentru a face distincție între echipamentele de dimensiuni mici și cele de dimensiuni mari

Studiul a analizat, de asemenea, dacă este adecvată distincția făcută în Directiva DEEE între echipamentele de dimensiuni mici și cele de dimensiuni mari (și anume, între echipamentele care n-au nicio dimensiune externă mai mare de 50 cm și cele la care toate dimensiunile externe sunt mai mari de 50 cm).

Recunoscând, în același timp, că niciun criteriu de clasificare nu este perfect, studiul a concluzionat că pragul reprezentat de dimensiunea externă de 50 cm care face distincția între echipamentele de dimensiuni mici și cele de dimensiuni mari este practic și corespunde constrângerilor practice care intervin în activitatea operatorilor ce se ocupă de echipamentele scoase din uz. Criteriul dimensiunii pare să fie, de asemenea, un factor-cheie în colectarea, gestionarea și tratarea echipamentelor electrice și electronice scoase din uz. Sistemele de colectare a deșeurilor și de tratare la sfârșitul ciclului de viață și infrastructurile aferente diferă în funcție de dimensiunile echipamentelor, care reprezintă un factor mai important decât greutatea.

1.2.3. Evaluarea diferențelor dintre domeniul de aplicare al noii Directive DEEE și domeniul de aplicare al Directivei RoHS

Principala diferență dintre cele două directive este reprezentată de definiția echipamentelor electrice și electronice: a) echipamente dependente de curentul electric sau de câmpuri electromagnetice pentru orice funcție preconizată (RoHS), față de b) echipamente dependente de curentul electric sau de câmpuri electromagnetice numai pentru funcția primară (de bază) (DEEE). Acest lucru înseamnă că anumite tipuri de echipamente care intră în prezent în domeniul de aplicare al Directivei RoHS nu intră în domeniul de aplicare al Directivei DEEE (de exemplu, mașinile de tuns iarba care funcționează cu benzină sau aragazele cu gaz cu aprindere exclusiv electronică).

Posibilitatea alinierii domeniului de aplicare al Directivei DEEE la cel al Directivei RoHS a fost examinată utilizând exemplul echipamentelor de grădinărit cu motor cu ardere internă. Concluzia a fost că includerea unor astfel de echipamente în domeniul de aplicare al Directivei DEEE ar aduce beneficii de mediu limitate, deoarece, în practică, cel puțin 80 % din aceste echipamente se reciclează deja la sfârșitul ciclului de viață. Din punct de vedere economic, includerea echipamentelor respective ar conduce la costuri suplimentare pentru producători (de exemplu, costurile administrative de înregistrare a producătorilor în registrul național al fiecărui stat membru în care aceștia pun pe piață echipamente electrice și electronice).

În rezumat, dezavantajele includerii în domeniul de aplicare al Directivei DEEE a echipamentelor care utilizează energia electrică numai pentru o funcție secundară depășesc

⁸ COM(2011) 478 final (11.8.2011).

eventualele avantaje. Obiectivele diferite și natura diferită a Directivei DEEE față de Directiva RoHS justifică diferența dintre domeniile lor de aplicare. Prin urmare, o mai mare aliniere la domeniul de aplicare al directivei RoHS nu se justifică.

1.3. Concluzia privind o eventuală propunere legislativă

Din principalele constatări ale studiului vizând o eventuală revizuire a domeniului de aplicare al noii Directive DEEE reiese că nu se justifică modificarea acestuia. Modificările ar avea și un efect perturbator, deoarece statele membre se află încă în perioada de tranziție, în care se adaptează la noile definiții și la noul domeniu de aplicare al Directivei DEEE.

2. Reexaminarea termenelor de îndeplinire a obiectivelor de colectare menționate la articolul 7 alineatul (1) din noua Directivă DEEE și examinarea posibilității de a stabili obiective de colectare separate pentru una sau mai multe categorii de echipamente electrice și electronice incluse în anexa III la noua Directivă DEEE

2.1. Introducere

În vederea elaborării prezentului raport, prevăzut la articolul 7 alineatul (6) din noua Directivă DEEE, Comisia a contractat consultanți independenți pentru a analiza datele statistice, literatura de specialitate și informațiile tehnice relevante. De asemenea, Comisia a organizat consultări, inclusiv un atelier, cu toate părțile interesate principale (state membre, asociații din sector, scheme de răspundere extinsă a producătorilor, ONG-uri și experți independenți)⁽⁹⁾. Au fost efectuate următoarele sarcini:

- a. descrierea dificultăților cu care s-ar putea confrunta statele membre în îndeplinirea obiectivelor de colectare stabilite la articolul 7 alineatul (1) din noua Directivă DEEE;
- b. analizarea impactului probabil al unor eventuale modificări ale termenelor de îndeplinire a obiectivelor de colectare stabilite la articolul 7 alineatul (1);
- c. analizarea impactului probabil al revizuirii obiectivului de colectare bazat pe cantitatea de DEEE generate, propusă la articolul 7 alineatul (7);
- d. analizarea posibilității de a stabili obiective de colectare separate pentru una sau mai multe categorii de echipamente electrice și electronice incluse în anexa III la noua Directivă DEEE și, dacă se consideră necesar, de a prezenta propuneri în acest sens.

Elementele expuse mai jos reflectă constatările principale ale evaluării.

2.2. Reexaminarea termenelor de îndeplinire a obiectivelor de colectare

Consultarea cu principalele părți interesate și evaluarea nivelului de colectare raportat de statele membre în ultimii ani⁽¹⁰⁾ arată că unele dintre acestea pot întâmpina dificultăți în îndeplinirea obiectivelor de colectare pentru 2019. Acest lucru va deveni realitate dacă se mențin ritmul și practicile actuale de colectare. Pentru a identifica statele membre care riscă să nu îndeplinească obiectivul de colectare a DEEE, au fost luate în considerare distanța față de obiectiv și ritmul în care se progresează.

Una din problemele raportate de statele membre și de principalele părți interesate este rata ridicată de colectare care nu apare în statisticile de colectare a DEEE. Aceasta este situația, în special, atunci când colectarea are loc în afara cadrului sistemelor de control al răspunderii extinse a producătorilor sau când DEEE nu sunt prelucrate de reciclatorii autorizați de DEEE. Capacitățile limitate de asigurare a aplicării legii și de monitorizare de care dispun statele membre exacerbează această stare de fapt. Numărul și diversitatea părților implicate în diferitele activități de gestionare a DEEE, sensibilizarea limitată a publicului și infrastructura neadecvată de colectare au fost identificate ca fiind obstacole suplimentare în calea atingerii obiectivelor.

Pentru a răspunde dificultăților întâmpinate de unele state membre în îndeplinirea ratei de colectare pentru 2019, au fost luate în considerare două ajustări:

⁹ *Study on collection rates of WEEE* (Studiu privind ratele de colectare a DEEE):
http://ec.europa.eu/environment/waste/weee/events_weee_en.htm.

¹⁰ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/waste/key-waste-streams/weee>.

- i. prelungirea termenului dincolo de anul 2019, cu scopul de a acorda statelor membre mai mult timp pentru îndeplinirea obiectivului de colectare, fără a aduce atingere derogărilor existente⁽¹¹⁾;
- ii. reducerea obiectivului de colectare de 85 % din DEEE generate, fără a modifica termenul.

Prelungirea termenului va acorda statelor membre mai mult timp pentru a instala infrastructura necesară pentru colectarea și tratarea DEEE. Statele membre ar putea face acest lucru prin creșterea numărului de puncte de colectare, optimizarea logisticii dintre centrele de colectare și cele de tratare, dezvoltarea capacităților de tratare a materialelor prețioase și maximizarea beneficiilor, precum și prin intensificarea monitorizării fluxurilor colectate. Cu toate acestea, evaluarea impactului efectuată în 2008⁽¹²⁾ pentru revizuirea vechii Directive DEEE a arătat că este posibil să se atingă un obiectiv de colectare de 65 % din echipamentele electrice și electronice puse pe piață până în 2016. Prin urmare, nu ar fi indicat să se extindă termenul actual.

În vederea unei posibile revizuii a obiectivului de colectare de 85 % din DEEE generate, au fost luate în considerare ratele de colectare raportate de statele membre în ultimii ani și ritmul în care s-a progresat către atingerea acestor obiective. Concluzia este că statele membre trebuie să rezolve problema cantităților neraportate de DEEE colectate în mod informal, deoarece acestea constituie un factor important în efortul de atingere a obiectivului. Prin urmare, în lipsa datelor exacte privind cantitățile de DEEE nedeclarate, nu ar fi adecvat să se ia în considerare revizuirea obiectivului de colectare⁽¹³⁾. Amânarea termenului sau reducerea obiectivului de colectare ar pune, de asemenea, în pericol îndeplinirea obiectivelor noii Directive DEEE și ar conduce la o pierdere semnificativă de resurse și de venituri obținute din reciclarea materialelor valoroase. Reducerea obiectivului de colectare ar diminua însă costurile de tratare a DEEE, deoarece ar exista mai puține DEEE de tratat și acestea ar putea include deșeuri mai ușor de tratat și de reciclat. Cu toate acestea, nu este de așteptat ca totalul costurilor de tratare să varieze semnificativ, ca urmare a nevoii constante de investiții pentru a ține pasul cu progresul tehnologic și a economiilor de scară care ar putea compensa aceste costuri.

Prin urmare, analiza a concluzionat că reducerea obiectivului de colectare sau prelungirea termenului ar conduce la o pierdere semnificativă de beneficii economice și de mediu. Deși obiectivul de colectare pentru 2019 este ambițios, acesta este fezabil dacă statele membre depun mai multe eforturi pentru a soluționa treptat problemele identificate, în special cantitățile neraportate de DEEE colectate prin orice modalitate și lipsa unor capacități eficace de asigurare a aplicării legii și de monitorizare. Progresele realizate de unele state membre care au atins deja rate de colectare ridicate reprezintă o dovadă în acest sens. Măsurile naționale de instituire a activităților legate de gestionarea DEEE pe parcursul întregului

¹¹ În conformitate cu articolul 7 alineatul (3), prin derogare, Bulgaria, Republica Cehă, Letonia, Lituania, Ungaria, Malta, Polonia, România, Slovenia și Slovacia, care nu dispun de infrastructura necesară și au un nivel scăzut de consum de echipamente electrice și electronice, pot decide:

- (a) să atingă, de la 14 august 2016, un obiectiv de colectare mai mic de 45 %, dar mai mare de 40 % din greutatea medie a echipamentelor electrice și electronice puse pe piață în cei trei ani precedenți; și
- (b) să amâne atingerea obiectivului de colectare pentru 2019 până la o dată la alegerea lor, care nu este însă ulterioară datei de 14 august 2021.

Republica Cehă, Letonia, Polonia, România, Slovacia și Slovenia au făcut uz de această derogare.

¹² Evaluarea impactului directivei propuse privind deșeurile de echipamente electrice și electronice (decembrie 2008) [SEC(2008) 2933]

¹³ În conformitate cu articolul 16 alineatul (4), statele membre trebuie să colecteze informații cu privire la cantitățile și categoriile de echipamente electrice și electronice puse pe piețele lor și colectate prin orice modalitate. Aceasta înseamnă că statele membre trebuie să strângă informații privind DEEE colectate prin orice metodă.

proces, cum ar fi raportarea obligatorie, prevăzută la articolul 16 din Directiva DEEE, și controalele periodice efectuate de autoritățile naționale, sunt esențiale pentru atingerea obiectivului.

Comisia va oferi statelor membre sprijin și orientare pentru soluționarea problemelor din care decurg dificultățile întâmpinate în atingerea obiectivelor. Această asistență va face parte dintr-o inițiativă specifică prin care statele membre sunt încurajate să se conformeze Directivei DEEE, lansată în paralel cu prezentul raport și care se concentrează pe principalele cerințe ale noii directive.

În urma evaluării efectuate, Comisia concluzionează că nu există nicio justificare pentru revizuirea termenelor de îndeplinire a actualului obiectiv de colectare prevăzut de Directiva DEEE sau pentru revizuirea obiectivului de colectare bazat pe cantitatea de DEEE generate. În acest moment, o astfel de revizuire a noii Directive DEEE ar crea și o sarcină administrativă considerabilă, în condițiile în care eforturile ar trebui să se concentreze pe punerea în aplicare a noii directive.

2.3. Examinarea posibilității de a stabili obiective de colectare separate pentru una sau mai multe categorii de echipamente electrice și electronice

Pentru a evalua impactul și fezabilitatea stabilirii de obiective de colectare separate pentru una sau mai multe din cele șase categorii de echipamente electrice și electronice incluse în anexa III la noua Directivă DEEE, au fost luate în considerare două scenarii. Scenariul de referință, care reflectă dispozițiile noii directive, a implicat stabilirea unui obiectiv general de colectare de 85 % din greutatea DEEE generate, aplicabil din 2019, fără a prevedea obiective de colectare separate pentru fiecare categorie de echipamente electrice și electronice. Se presupune că obiectivul generic de colectare de 85 % va fi atins mai ales prin colectarea unei mai mari cantități de DEEE grele și ușor accesibile, care au o valoare economică pozitivă și a căror tratare este mai puțin costisitoare (sau mai profitabilă). Cel de al doilea scenariu a examinat obiectivele de colectare separate de 85 % din greutatea DEEE generate pentru fiecare categorie de echipamente electrice și electronice.

Analiza efectuată a avut ca scop identificarea impactului economic, de mediu și social al cantităților diferite de DEEE colectate din fiecare categorie, în cele două scenarii. Aceasta a arătat că, deși stabilirea de obiective de colectare separate poate aduce anumite beneficii economice, de mediu și sociale, este dificil să se tragă concluzii cu privire la fezabilitatea stabilirii unor astfel de obiective la nivelul UE. Condițiile variază de la un stat membru la altul. În unele cazuri, distanța față de obiectivul de colectare de 85 % din DEEE generate în fiecare categorie este semnificativă. Ar apărea, de asemenea, obligații suplimentare pentru părțile interesate și pentru statele membre (de exemplu, raportare, monitorizare), iar sarcina administrativă ar crește semnificativ. Modificarea în acest moment a obiectivului existent ar putea fi contraproductivă și ar putea crea confuzie.

Ținând seama de principalele constatări ale evaluării, Comisia concluzionează că, în acest stadiu, nu este adecvat să se stabilească în Directiva DEEE obiective de colectare separate.